

Het Land van Herle

werpt licht op de geschiedenis van Parkstad Limburg

Jaarverslag van de Stichting historische Kring het Land van Herle over het jaar 2004

De Stichting is opgericht op 4 april 1945 met als doel de bestudering van de geschiedenis van het historische gebied dat wordt aangeduid met Land van Herle. Daartoe behoren de huidige gemeenten Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Brunssum, Voerendaal, Nuth, Simpelveld en Onderbanken, ofwel het huidige Parkstad Limburg.

Sinds 1950 geeft de stichting als hoofdactiviteit een bulletin uit, inmiddels een historisch kwartaalblad over het verleden en de geschiedsbeoefening in het genoemde gebied. Dit blad, nu verschijnende onder de naam ***Land van Herle, historisch tijdschrift voor oostelijk Zuid-Limburg*** is een populair-wetenschappelijke uitgave die elk jaar een mix van artikelen, boekbesprekingen, boeksignalen en rubrieken bevat. Een vaste redactie zorgt dat de bijdragen een goede kwaliteit hebben.

Daarnaast bestaat de Werkgroep van het Land van Herle, een gezelschap van maandelijks bijeenkomende historici, archeologen, docenten, genealogen, juristen etc. die in deze regio werkzaam zijn. Daarbij gaat het zowel om amateurs als mensen die professioneel actief zijn met de geschiedenis van Parkstad Limburg. In de werkgroep wordt gewoonlijk door een spreker een onderwerp besproken waarna hierover gediscussieerd kan worden. Verder wordt de bijeenkomst gebruikt om vragen te stellen aan de groep deskundigen en elkaar zo 'de weg te wijzen' in de bronnen, bibliotheek, archief en eventueel gebouwen en plekken die historisch van belang zijn.

Uit de leden van de Werkgroep komen ook de redactieleden van het tijdschrift voort. In 2004 waren dat de redactiesecretaris mevrouw K. Leers en verder de heren R. Braad (voorzitter van de redactie), S. Broers, M van Dijk, J. Rutten, Th. Sniekers en M. van der Wijst.

Het bestuur bestaat uit vijf personen:

Voorzitter de heer S. Broers, secretaris de heer F. Patelski, penningmeester de heer J. Zuidgeest en bestuursleden R. Braad en J. Leblanc.

De oud-voorzitter van de stichting, de heer L. Augustus, is erevoorzitter.

De bijeenkomst van de werkgroep vindt steeds plaats op de tweede maandag van elke maand in de studiezaal van het stadsarchief Heerlen.

In de werkgroep brachten in 2004 de volgende sprekers een onderwerpen onder de aandacht:

1. januari: S. Broers, ***De mijnramp van 13 juli 1928 bij de Staatmijn Hendrik te Brunssum***. Een oud pamflet over de pers en berichtgeving over deze ramp nader beschouwd.
2. februari: **Het belang van het landgoed Terworm**. Binnen de grenzen van dit uitgestrekte landgoed liggen een aantal grondsporen die blijkens mededeling van de heer Corten in de voorgaande vergadering van januari 2004, mogelijk bedreigd worden. Het gaat dan om gebouwen, resten van gebouwen, waterlopen, gebruik als landbouwgebied etc. De leden is gevraagd om zoveel mogelijk informatie te verzamelen en ter bespreking mee te nemen naar de bijeenkomst van februari.
3. maart: ***Dhr. F. Crutzen, Schoolperikelen in Bocholtz, 1818-1851***.

4. april: **Dhr. Ir. B. Taken, Over de herinrichting van het landgoed Terworm.** Zoals in de vergadering van februari besproken, heeft de heer Corten de heer Taken van het bureau Taken Landschapsplanning BV te Roermond gevraagd of deze een toelichting wil geven over de nieuwe plannen rond het landschap van Terworm te Heerlen.
5. mei: uitstapje van de werkgroep naar Rolduc (vanwege het 900 jarig bestaan)
6. juni: Dhr. M. van der Wijst, **Bekeringen.**
7. september: Dhr. J. Rutten, **Toepassing van het devolutierecht aan de hand van Heldense documenten.**
8. oktober: Dhr. S. Broers, **Democratie, een discussie tussen geschiedenis en politiek.** Rondvraag.
9. november Dhr. S. Broers, **Democratie, een discussie tussen geschiedenis en politiek deel II**
Omdat in de laatste vergadering de lezing niet is afgerond, nu aandacht voor de twintigste eeuw. Hierbij speciaal aandacht voor het lokaal bestuur en de Europese democratische instellingen.
10. december: Dhr. F. Crutzen, **De Dumoulin kerk van Voerendaal, 1840-1845.**

Het Land het Herle is verder betrokken bij het voorbereiden van een nieuwe Heemkundemarkt in oktober 2005.

De plannen voor het jaar 2005 zijn als volgt:

- Maandelijkse bijeenkomsten van de werkgroep Land van Herle, te houden elke tweede maandag van de maand behalve juli en augustus.
- Uitgave van het kwartaaltijdschrift (viermaal per jaar) met steeds 32 tot 36 pagina's.
- Aandacht voor het zestigjarig bestaan van het Land van Herle door het uitbrengen van een jubileumbundel en een symposium. Deze laatste activiteit zal gebeuren in samenwerking met de Kring Heerlen van het LGOG, aangezien deze kring in 2006 een jubileum te vieren heeft. Enkele activiteiten zullen daarom gecombineerd worden
- Bijdrage leveren aan de Heemkundemarkt Parkstad Limburg in 2005.

In het tijdschrift werden de volgende artikelen en bijdragen gepubliceerd:

Aflevering I

Munier, W.A.J., Een mislukte poging tot beëindiging van het simultaneum in de Pancratiuskerk in 1820-1821 p. 1-13

Schiphorst, L., Théophile van Kan [1883-1914], stadsarchitect van Heerlen p. 14-19

Gielen, B., Het silicosevraagstuk p. 20-33

Braad, R., Boekaankondigingen. Bevrijding Oostelijke Mijnstreek. Het Amerikaanse leger aan het werk rondom de bevrijding van Hoensbroek en omstreken p. 34

Griens, A., Boekaankondigingen. Het voor- en nageslacht van Theodoor Griens en Anna Maria van Kessel p. 34

Leers, K., De favoriete foto van [Harrie Breuer] p. 35

Rutten, J., Signalementen. Jan Alleleyn uit 'Bannet' in het Land van Dalhem en zijn nakomelingen in Zuid-Limburg, le Pays d'Herve en het Rheinland p. 36-37

Leblanc, J., Signalementen. Heerlen, Architectuur en stedenbouw 1850-1940 p. 37-38

Leblanc, J., Signalementen. Heerlense monumenten in beeld p. 38-39

Rutten, J., Signalementen. Palemig vroeger p. 39-40

Wijst, M. van der, Signalementen. 300 jaar genealogie van de familie Orbons, Oirbons, Oirans p. 40

Aflevering 2

- Munier, W.A.J., De laatste moeilijke jaren van het simultaneum in de Sint Pancratiuskerk in Heerlen p. 41-52
- Wijst, M. van der, Periodieke bevruchting p. 53-56
- Wolters, L., De herkomst van een oude trommel bij de schutterij van Klimmen, p. 57-64
- Wijst, M. van der, Jubileum Pater Munier p. 65
- GensDataPro leest nu ook Pro-Gen bestanden p. 66
- Broers, S., Promotie Lidwien Schiphorst p. 67-68
- Braad, R., De favoriete foto van [Hubert van Wersch] p. 69
- Braad, R., Signalementen. De abdij Kloosterrade-Rolduc, 1104-2004 p. 70
- Wijst, M. van der Signalementen. Het licht gezien. Bekeringen tot het katholicisme in de twintigste eeuw p. 71
- Braad, R., Signalementen. Amstenrade. Een adellijk woonhuis in Zuid-Limburg p. 71-72
- Braad, R., Signalementen. Limburg Wielerland. Van Cordang tot Van Heeswijk p. 72

Aflevering 3

- Luykx, G., Een oorlog om nooit te vergeten... p. 73-75
- Wijst, M. van der, Heerlen volgens de krant van juli 1934 p. 76-78
- Gerards, F., Mr. Willem Hendrik van Panhuys [1734-1808]; portret van een Staatse overheidsdienaar in het laatste kwart van de 18de eeuw p. 79-88
- Klören, H., 'Een onregelmatig dagboek' uit de oorlogstijd p. 89-99
- Bisscheroux, R., Van Koller en Koelwercken; de eerste koempels in het Land van Rode p. 100-104
- Braad, R., De favoriete foto van Peter Pauwels, [Werkgroep Tweede Wereldoorlog] p. 105
- Schobre, J., Boekbespreking [Monumenten in Nederland, Limburg. Zwolle/Zeist 2003] p. 106-107
- Braad, R. en M. van der Wijst, Signalementen p. 108-112

Aflevering 4

- Munier, W.A.J., Het einde van het simultaneum in vier plaatsen met bijzondere aandacht voor Heerlen p. 113-133
- Sniekers, Th., Een restauratie met hindernissen. Acht grote woningen in Hoeve Leenhof in Schaesberg p. 134-136
- Braad, R., Stemmen in Heerlen in de negentiende eeuw p. 137-142
- Schobre, J., Boekbespreking [F. van Gehuchten, Bokkerijders. Late heksenprocessen in Limburg. Het proces van vier bokkenrijdersgroepen in Limburg (1773-1795)] p. 143-144
- Via Belgica. De Romeinse weg die Zuid-Limburg heeft ontsloten [persbericht Thermenmuseum] p. 145-146
- Braad, R., Het voortgezet onderwijs in Heerlen in de twintigste eeuw [boek aankondiging] p. 147
- Braad, R., De oudste foto's uit de collectie van Jan Engelen p. 148-149
- Braad, R. en J. Rutten, Signalementen p. 150-152